

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Makói tér 2. Telefonszám 124.
Szerkesztői telefonszám:
227. DR. KISS PÁLNE.

Alapította:
DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Félévre 10 K — f. | Egy héra 1 K 30
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:
Félévre 14 K — f. | Egy héra 2 K

A fővárosi tüntetés

forr, sietőre a Vukán, valami van a levegőben, a régen elfojtott érzés kitörni készül, hogy joghoz szöhs saját sorának irányításához juttathassa a jog nélkül élő, dolgozó és ezért értékes néprétegeket. Bár mennyire fáj is belkünknek a világháború, az embereken és értékeken beállott óriási veszteség tisztító hatásai lesz politikai és társadalmi életünkre. Elmúlik az az idő, amidőn a vezető kép munkáját állány öbberrel fizették a nem juthatnak szöhs politikai téren azok a milliók, akik kétheti munkát jökök segítségét elő az állam fenntartását a többi néposztály megélhetését. A mai nagy idők nagy eseményeket szültek. S akik a szent eszme a jogkiterjesztés érdekében küsdének, a nagyatalakulás uttorói tekinthetők csak igazán a népjogok igazi barossainak.

S a munkásság, amelyet annyi szor lezártak, öntudatra ébredt. Követeli az isten és emberi távények megillető azt az elvitéshatatlant jogokat, hogy soruk irányításába ök is beleszólhassanak. Szembetalálják azonban magukkal a munkapárti cége alatt működő reakció urakat, akik a választójogot követelő népet lekicsinyelték a szent jogokért vigasztaló néptömeget. De ez a nép felébredt a letargikus álomból, megmozdult a rög, hogy kivívja ami az övé. Es megjött a vihar, amely gátat nem ismerve, tromból pusztított a főváros utcáin. Sajnálatos esetek történtek amelyeket dicsérni nincs szándékunkban, mert ez öntudatos, fegyelmesezt tüntetés ilyenmire nem képes. De nem is a szervezett munkásság tüntetése volt ez, hanem a fegyelmeseztlen, féltetlen tömeg durvasága. Sajnos, az államrendőrség vezetője teljesen személtte, szabadjára engedte az eseményeket. Hogy miért, jól tudjuk. Easel akarták ö és volt gádái jellemezni az utca népet. Pedig tévedtek. Es nem a jogokért küsdök munkája volt, hanem a kétes esisten-éiák. Hanem a véget vessen utolérte a főkapitányt. Ma már eivan fogadva lemondás, a bus megányábrn elnékedhet azon, ami elmúlt, amire rövidesen a feledés homálya fog beomlani.

A változó idők tisztító munkája eitemeti majd a múlt képviselőit a mi igazi nagyjaink, köztük képviselőink Justh Gyula és táborosa a hőöket megillető babórral övezve kivívják a nemzet főno-

vénk azt a szent jogot, amitől a feledésbe tündeső bukott rendszert hívei még a változott idők dacára is elkarják kúni az isten-áda népet.

Görögország hadat üzen Bulgáriának ?

Tüntetések Venizelosz ellen. A spanyol helyzet. Világháború eseményei.

Genf. Athénből jelentik: Venizelosz a miniszterelnökségen kívül a hadügyi tcreát is átveszi. A hadsereg főparancsnoka Danglisz tábornok lesz. Az antant arra számít, hogy az egész görög hadsereget a szögcsitani fogják és hogy Görögország a Szerbiával fennálló szerződés alapján hadat fog üzenni Bulgáriának.

Madrid. Dato miniszterelnök kijelentette, hogy a közvélemény a kormány által tett rendkívüli intézkedéseket kedvezően fogadta. Gyannus elemek mindenféle nyugtalanító híreket terjesztettek. A miniszterek a legszélsőbb intézkedéseket tették meg, hogy a közrerdet helyreállítsák, amelyet a kormány mindenáron meg fog övni. A külpolitikában a kormány szintén intézkedéseket tett, amelyeket a lapok a nemzetközi helyzetről szóló tuzásai tették szükségessé. Ezek a tuzások még arra is alkalmasak voltak, hogy megzavarják a más országokhoz való viszonyt és kockára tegyék Spanyolország semlegességét. Nem gondolunk semlegességünk feladására, ezért számítanak minden Spanyol ember támogatására. A miniszterelnök végül kijelentette hogy az egész felsziget en nyugalom uralkodik.

Vázsonyi az új választásokról

Aki messzről nézi a parlament eseményeit, körülbelül mindenki tisztában van már vele, hogy a munkapárt nekiavadulása a képviselőház felosztására kényszeríti a kormányt. Ami különben nemcsak kívánatos dolog, de elkerülhetetlen szükség is. Az országnak alkalmat kell adnia arra, hogy magának valóit se hagyjon a bírói ítélet szerint pénzen vett parlamenti többségből. Maguk a képviselők azonban úgy látszik, még mindig nincsenek egészen tisztában a helyzettel s még mindig találgatják, felosztalja e a kormány a Házat. Hogy tényleg fel fogja osztalni, arra következtetni lehet a „Budapesti Hírlap“ mai számának következő közleményéből is:

Vázsonyi Vilmos igazságügyminisztert ma elmondott beszéde után éljenzéssel fogadták a baloldali folyosón. Vázsonyi feltűnően sápadt volt, kimerülnek és egyben feldúltnak látszott. Miközben hívei gratuláltak s ö szivarra gyújtott, izgatottan kifakadt a munkapárt ellen s így szölt:

— Ez a zsidó pénzen rituális vérvádra összeverődött tár aság!

Miután kis ideig szórakoztatt halgatta, mit mondanak neki, aztán újból kila kadt:

— Zsidó pénzen verődtek össze — rituális vérvádra!

Most Justh Gyula szölt:

— Én voltam az első, aki a megyei tisztikarba zsidót vittem. És jól bevált.

Egy másik kormánypárti ezt mondta:

Vázsonyin át akarják kikezdeni a kormányt.

Erre Vázsonyi a következő kijelentést tette:

— Megmondtam, hogy az a kisebbségi kormány, mely nem választat, abszolútisztikus kormány. Ez a lényege a dolognak. És ezzel a kocka el van veve.

A baloldali folyosón soká tanakodtak azon, hogy ezt az utóbbi kijelentést Vázsonyi Esterházy gróffal való megbeszélés után tette-e?

A munkapárt bomlása

Nagyváradról táviratozza tudósítónk, hogy ott is megkezdődött a munkapárt bomlása, a választójogi reform hívei ki fognak lépni a pártból. Ma Jukicskay Barna városi tanácsnok levelet intézett a nagyvárad munkapárt elnökségéhez s bejelentette, hogy a pártból kilép. Leveleiben rámutat arra, hogy a legutóbbi események kétségtelenül bizonyítják, hogy a munkapártnak sohasem volt komoly szándéka a választójog megalkotása, jöellehet megalakulásakor fontos programjaként hirdette. Mivel az ország demokratikus fejlődésének elő feltételét tekint az általános, titkos választójogot, nem maradhat meg annak a pártnak kebelében, amely egyik legfontosabb programponyjának indokolatlan kikapcsolásával a demokratikus, szociális haladás helyett reakciós politikai játékot űz. Az ezirinti hangú levél nagy föltűnést keltett. Jukicskay tanácsnok példáját számosan követni fogják.

Szegedről jelentik, hogy a munkapárt parlamenti szereplése Szegeden is megindította a munkapárti bomlási folyamatát. A munkapártot sokan hagyták el eddig is, többen pedig ostentatíve együtt fognak kilépni s e célból megbeszélést hívtak össze. A polgárság mozgalmat indított, hogy alakítsák meg Szegeden is a választójogosok ismét lakozni óhajtanak.

Oroszország Szerbiát és Romániát magára hagyta.

Berlin. Az utro Rossiji szentia Lvov orosz miniszterelnök hosszabb tanácskozásokat folytatott Spalajkovics szerb és Diamandi román követekkel. Ezek keservesen panaszkodnak, hogy Oroszország belső zavarái következtében Romániát és Szerbiát átengedte sorsának és a velük szemben vállalt kötelezettséget nem teljesíti.

A francia front-hadsereg békét követel

Genf, Roux Costadon a francia kamarában kijelentette, hogy a tábornokok ééike megboszlta magát. Be kell látni, hogy az ellenség frontja rendületlenül áll. Kivánják, hogy a franciákat váltsák föl a frontról. Brison képviselő fölolvasta a frontkatonák 10 parancsolatát, majd azzal végezte beszédét, hogy a frontkatonák békét követelnek, annexió és hadi kárpótlás nélküli békét.

A kínai helyzet

A helyzet a központi hatalmak javára fordult

Kopenhága. A kínai követ táviratot kapott Pekingből, mely szerint a helyzet a központi hatalmak javára fordult és remélhető, a válság nem sokára véget ér.

Oroszországot elhagyják az angolok és franciák

Berlin. A Lokalanzeigernak jelentik:

Az Oroszországban élő angol és francia alattvalók kormányaiktól utasítást kaptak, hogy hagyják el Oroszországot.

Péter szerb király és a trónörökös ellen merényletet követelt el.

Berlin. A Zürcher Zeitung szerint a tavasszal Péter szerb király és a trónörökös ellen merényletet követelt el. A támadó tisztek ligája és a királyhoz hű maradt csapatok tisztszjei között havas összecsapás történt. A szerb hadsereg csapatait ezért kellett három hónapra kivonni a frontról. Nyolc tisztet, köztük Stepanovic vojvodát halálra ítélték, számos más tisztet hosszú börtönbüntetéssel sújtottak.

Cukor, petróleum és másnemű forgalmi korlátozás alatt leendő élelmiszerek és szükségleti cikkek árusítása

A polgármester felhívása

A hatóság gondoskodni kíván arról, hogy a lakosság cukor, petróleum és egyéb forgalmi korlátozás alatt levő élelmi és szükségleti cikkeit jövőben pontosan megkaphassa mívégből. f. évi július hó 1-ől kezdve új ellátási módozatot léptetünk életbe.

Hogy ezen új rendszer fennakadás és zavar nélkül keresztül vihető legyen, felhívom az összes főszer kereskedőket, szatócsokat, akik a fenti cikkek árusításával foglalkozni kívánnak hogy f. évi július hó 1-én azaz vasárnap d. u. 4 órakor a városháza nagyteremben a követendő eljárás megbeszélése végett okvetlenül jelenjenek meg.

Makón, 1917. évi június hó 28 ik napján.

Dr. Petrovics György h. polgármester.

Gazdasági munkások részére kiutalt szeszki-mérése.

A földmivelésügyi miniszter mint akkoriban megirtuk, 100 hektó szeszt utalt ki Makó város gazdaságossága részére. Ebből a mennyiségből egy négy hold föld után 2 deci tiszta szesz jár, ha valakinek 50 holdnál kevesebb és 4 deci, ha 50 holdnál több földje van.

A szesz ma megérkezett és azt a város házi kezelésben fogja szétosztani.

Dr. Petrovics h. polgármester elnöklété alatt ma délelőlt rendkívül tanácsülés volt, a szesz ki-mérésének és árának megállapítása iránt. A tanácsülés a szesz literjének árát 8 koronában alapította meg és kimérésével a főszámvévo felügyelete alatt a fogyasztási adóhivatalt bízza meg a kimérésre vonatkozólag a tanács az alábbiakat közli:

Hatósági szesz kimérése. A gazdasági munkások számára adott szesz kimérése folyó évi június hó 30 tól folyó évi július hó 10 ig a városháza udvarán fog teljesíteni. Felhívom mindazokat, akik a szeszhez való igényüket bejelentették, hogy az öket magillető szesz mennyiség látvétele végett a fenti idő alatt aunit is inkább jelentkezzenek, mert a később jelentkezők számára szesz nem fog kiadani. A szesz ára literenként 8 korona. A vételár a szesz átvétele előtt a kimérés alkalmával az élelmezési ügyosztálynál kiállított utalványra fizetendő is.

NAPI HIREK

— Felhívás a rekkant katonákhoz. A makói vöröskereszt elnöksége által közzétett értesítés folytán felkérem mind azon Makón tartózkodó rekkant katonákat, kik a méhészetet elméletileg és gyakorlatilag nálam elsajátítani óhajják, hogy ez év július hó 1-én vasárnap délután 4 órakor lakáson non Hold-u. 5. sz. jelentkezni esziveskedjenek, mikor is a többi tudomásukra hozom, fontos az, hogy mindenki aki tanulni óhajt, okvetlenül jelentkezzen, mert ha a tanítást lehetőleg már a hó 8-án megkezdem, a később jelentkező eszne az első, fontos, alapvető leckétől.

— Világkönyvtár. E gyűjtemény most megjelent legújabb kötete: Bernard Shaw műve: Ember és felsőbbrendű ember. Komédia és filozófia — fordította és bevezetéssel ellátta Hevesi Sándor. Komédia

és filozófia erre a két részre osztik Bernard Shawnak ez a rendkívüli műve, melynek fele szindarab fele tanulmány és aforizma s mely a maga szerkesztésében a mai társadalom éles kritikája. A szindarab csak egyik formája Shaw igazmondásának, a színpad csak emelvény, melyen a mai társadalom tipikus képviselőit felvonultatja, hogy ragyogó élccével és metsző guyajával még kihívóbbá tegye a társadalom kiáltó aúneit. Voltaire óta nem volt Európának ilyen elmés írója. Hevesi Sándor művészi fordítása az eredeti nek minden szépségét kitűnteti. A terjedelmes könyv fűzve 1 kor. 90 fill, kötve 2 kor 60 fill mindán könyvkereskedésben és vasuti állomásnál kapható

Jókai film az Urániában. Szenszáció előadás lesz szombaton este az Urániában. Jókai Mór örökös regénye a „Mire megvénülünk” fog műsorra kerülni filmre átdolgozva, a legkitűnőbb színészek alakításával. A szombat esti előadásra felhívjuk a közönség figyelmét.

Az oroszokat elvitték a nyugati és macedóniai frontról

Berlin. Az orosz kormány értesítette a pétervári francia nagykövetséget, hogy beleegyezését adja a szaloniki arcvonalon lévő orosz csapatok visszaküldéséhez. Ezzel egyidejűleg intézkedtek, hogy vigyék el a franciaországi és belgiumi arcvonalról is az orosz csapatokat.

Camberlain a háboru elvesztéséről.

Hága. Londoni jelentés szerint Camberlain, a hadiszolgálat vezetője a következőre utaló kijelentést tette:
— Oroszország téllenségének s várható magatartásának egy haszna van, — az, hogy leveszi a felelősséget az én felelőségetől a háboru elvesztése miatt.

Az új horvát bán

Bécs. A király ma Esterházy miniszterelnök előterjesztésére Unkelhauser Károly báró bornyák hercegovinai tartományi főnököt horvát banná ki nevezte.

Az új bán holnap kihallgatáson jelenik meg a királynál.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmel. (1878)

141. fejezet.
A rehabilitált Pétsy.

— Asért is neveznek engem a rettegett Benedettonak, amit sekan maledettora fordítanak! felelt a bíró bűsskén. De a földög az, hogy az én védence immár rehabilitálva van. És most mondja meg, mi érdekből akart én még a halottnak is elégtételt szerezni?
— Az igazság úgy hosszú magával.

— De valami érdekének csak kell lennie! Nem tételezhetem fel önről, hogy feladatát túsé volna ki jövedelmét arra fordítani, hogy ártatlanokat kutasson és őket rehabilitálja!

— Miért ne? Ha éppen utamba akad ilyen, jmegetsem.

— Pétsy csak nem akadt utjában, miután nem éi többé.

— De bizony éi!

— Kicsoda, Pétsy?

— Igen é — és nőül fogja venni leányomat! Már most tudja, miért akartam őt rehabilitálni.

Benedettonak csaknem leest az álla.

— Pétsy éne? kiáltá.

— Éi és itt van Velenoében! Melleleg mondván, é is köszöni szives áradosságát.

De már es sok volt! Benedetto hirtelen felállt: és sikrázó szemekkel kiáltá:

(Folyt. köv.)

Rakay Ferenc

utálja, hogy nála állatban arat a mentes
haremagot
ahai kapai, egy kisnyiba, aho nagyban.
Értkezni lehet Váradi utca 100. sz. légtűzben.

Szt. László Püspök-Fürdő

Nagyvárad mellett

Füüdöüzem teljes!

Kénes hűvíz források természetes forrása 42°C, kénes hőforrásait már 300 év óta hasznájják bámulatos gyógyhatásait köszvényosuz, osontbajoz, női betegségek és más féjdalmas betegségek ellen. 500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás és csúsz telepen és az összes szobákban. Nagy szabású nyári uszoda 25°C folyton befolyó forrásvissel, uszás tanítás, napfürdő, homokkura. Fürdőimertetőt küld az igazgatóság:

Komzsik Alojz, a fürdő bérloje.

Patkányfogó

KUTYA megvétoire keresztetik
Cim a kiadóhivatalban.

Körülbelül 2000 darab akóca kivágására és elszállítására

vállalkozó kerestelik, oly megállapodással, hogy a kivágandó famennyiség fele a vállalkozót illeti.

Urania színház

Szombaton, június 30 án

Jókai Mór regénye.

Mire megvénülünk

I. rész 3 felvonásban.

Vasárnap ezentul csak egy előadást tartunk. Előadások kezdete este 6 órákor.

Legjobb minőségű Gyereki és Mésesi

fehér- és vörös borok, valamint a legjobb minőségű eredeti Kőbányai világos és Szent István dupla maláta sör kicsinyben és nagyban

Iritz Sámuel özv. cégnél kapható.

Félix-fürdő

(Nagyvárad mellett) 49% természetes forrás, reuma, csúsz és ischias (ellen legjobban javálva. — Új be rendezés, villanyvilágítással Uszoda, hidegvízgyógyfürdő és napfürdő. Malagkonyha a nap minden szakában. Prospektust küld az igazgatóság.

A Makói Önszegélyző Egyesület mint szövetséget, (Hagyadt itca, makói takarékpénztár épület) újonnan megnyílt

Zálogintézet

Legmérsékeltőbb kamatiból és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönöket ad ékszerakra, arany és ezüsttárgyakra, értékpapírokra, szerjegyekre és egyéb ingóságokra. Takaréktári osztály kölcsönöket folyosít előnyös kamatiból és fizetési feltételek mellett ingatlanokra, váltóra és kötelességre. Hivatalos órák 1. e. 9—12. Ig. 4. a 3—5. Ig.

Hirdetesek

felvetetnek a kiadóhivatalban

Ablakredönyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Fiala J. ö. sz. 1

Barkabört,

141111, jabbört, nyakbört, hársny-
bört, colbört és mindenféle
börtöt és gyapját, a legma-
gusabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármin

Deák Ferenc- u 48 szám.
Fácsháza bormérés mellett.

Értesítés.

Előrendelt hasábnak

tízféle wagnerszékét és
székét

jutányos árban a mai naptól
kezdve megrendelő.

Szabó Sándor

Állomástér 9. Acsev. állomás
sal szemben.

Makói Ujság

tanulnak

fevetetik a

Makói Függet-

len Ujság

nyomdájában

Értesítés.

Fogtechnika, kímélet, egészen leg-
sáros, csúszpadlás nélküli, arany-
bél, plasztikbél

fogtömések

ezüst amalgámából és a fog-
színnel azonos porcelánból,
Fogkővek eltávolítását, fogak
lehetővé és hibás fogcsok
átalakítását elvégezték, 25 éves
fogtechnikai gyakorlatom miatt
több éven át Budapesten és
Berlinben is számos tapaszt-
latot szereztem arra,
hogy ezen munkámat a
nagyérdemű munkám becses
figyelmébe ajánlom.

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri u.
Böhm-léle ház, Makó.

Eladó földek a város alatt

Verebesben 6 hold,
Birtosban 2 "
Bánomban 1 "
Értekezhetni lehet:

Iritz Miksánál

Disztemetkezési vállalat.	
KISS KÁROLY	
disztemetkezési vállalata.	
Makó	Főtér
<p>Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végez. Ravatalozások pompás elrendezése! Érc és fakoporsó raktár!</p> <p>Gyászcsetekben tessék teljes bizalom- mal fenti céghez fordulni.</p>	
Pentes kizsgálás.	

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.